

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z języka polskiego dla uczniów szkół podstawowych
organizowany przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty
w województwie kujawsko-pomorskim
w roku szkolnym 2019/2020**

Etap rejonowy – 7 grudnia 2019 roku

MODEL ODPOWIEDZI

Zadanie 1. (0-1)

Która z poniżej zaprezentowanych okładek stanowi najbardziej udaną, Twoim zdaniem, zapowiedź zawartości powieści U. K. Le Guin?

Okładka nr 1	Okładka nr 2
Wydawca: Wydawnictwo Literackie	Wydawca: Prószyński i S-ka
	

źródło:

<https://www.empik.com>

encyklopediafantastyki.pl

Uczeń powinien precyzyjnie sformułować stanowisko, a w swoim uzasadnieniu uwzględnić fakty z lektury.

np.

okładka nr 1 ukazuje bohatera - antagonistę Geda, czyli Cienia (postać czająca się, aby zaatakować Geda, kiedy Cień, z istoty bez twarzy, przekształca się w postać humanoidalną- stąd brak oczu)

okładka nr 2 eksponuje motyw przewodni w tekście - wędrówka w poszukiwaniu prawdy na temat Cienia (Ged uciekający przed Cieniem /ścigający Cień, konfrontacja z Cieniem na morzu, które stało się lądem, rozstrzygnięcie walki).

Przyznajemy 1 p. za sformułowanie stanowiska i jego uzasadnienie.

Możliwe jest wybranie jednej lub obu okładek.

Zadanie 2. (0-1)

Wskaż trzy cechy utworu U. K. Le Guin, które są reprezentatywne dla powieści fantasy.

np.

- motyw wędrówki
- świat rządzony nie prawami fizyki, a magią
- niezwykle stworzenia (smoki)
- walka dobra ze złem
- świat alternatywny
- czas uniwersalny, dowolny, beczasowość
- bogata akcja wypełniona niezwykle wydarzeniami
- akcja na ogół przejrzyście i logicznie zbudowana
- nawiązanie do mitów i baśni.

Przyznajemy 1 p. za przywołanie 3 cech powieści fantasy.

Zadanie 3. (0-2)

Wskaż dwa przykłady zastosowania komizmu w powieści T. Pratchetta *Kosiarz*. Określ funkcję każdego z nich.

np.

przykład zastosowania komizmu: scena prezentująca magów ścigających wózki; wśród czarodziejów nadrektor z przyczepionym fałszywym nosem z balonikami w dłoniach, kwestor żonglujący kolorowymi piłeczkami; komizm sytuacji/postaci wynikający z napięcia pomiędzy zagrożeniem (wózki, które odcinają bohaterom drogę ucieczki) a zachowaniem (absurdalnym) magów

funkcja: drwina z postaci magów, ukazanie źródeł zagrożenia, którymi są nadmierna konsumpcja, rozładowanie napięcia, rozbawienie czytelnika.

Przyznajemy 2 p. za poprawną odpowiedź (po 1 p. za przywołanie jednego przykładu z poprawnie określoną funkcją).

Uznajemy każdą odpowiedź niesprzeczną z utworem.

Uczeń może powtórzyć funkcję – również uznajemy za poprawne różne przykłady komizmu ze wskazaną tą samą funkcją.

Zadanie 4. (0-1)

Przywołaj fakt z tekstu T. Pratchetta *Kosiarz*, który może stanowić wyjaśnienie zdania odnoszącego się do losów Billa Bramy *Im dalej uciekasz, tym bardziej się zbliżasz*. Uzasadnij swój wybór.

np.

- *Śmierć rezygnuje z wykonywania zawodu i, jako Bill Brama, usiłuje uciec przed nowym Śmiercią*
 - *próbuję doprowadzić do zniszczenia kosi i ukryć się zanim przesypie się piasek w złotej klepsydrze,*
 - *uchyla się przed kosą nowego Śmierci, pożycza czas od Renaty Flitworth i broni się przed atakiem koronowanego Śmierci*
 - *każda próba ucieczki Billa nieuchronnie wiedzie go do konfrontacji z nowym Śmiercią.*
- Przyznajemy 1 p. za fakt z lektury wyjaśniający sens zdania.

Zadanie 5. (0-3)

Przypomnij sobie treść *Inwokacji* oraz *Epilogu* do *Pana Tadeusza* i zrealizuj zadania:

a) Dlaczego Mickiewicz napisał *Pana Tadeusza*? Podaj dwie przyczyny wskazane w *Inwokacji*.

np.

- *przywołanie w pamięci ludzi i miejsc z przeszłości*
 - *pochwala piękna ojczystej przyrody*
 - *szukanie ukojenia dla tęsknoty odczuwanej na emigracji/po opuszczeniu ojczyzny*
- Przyznajemy 1 p. za podanie 2 przyczyn.

b) Jaki obraz emigrantów ukazuje tekst *Epilogu*?

np.

- *środowisko ludzi żyjących w poczuciu winy z powodu traumy po przegranych powstaniu*
- *środowisko niechętnie współpracujące z innymi narodami*
- *środowisko uciekinierów z ojczyzny*
- *skupisko osób z poczuciem wyobcowania, fantazjujące na temat sposobów odzyskania niepodległości, co do których poszczególne grupy mają odmienne zdanie*

Przyznajemy 1 p. za podanie obrazu środowiska emigrantów. Przyznajemy punkt za odpowiedź niesprzeczną z utworem.

c) W jaki sposób Mickiewicz ukazuje kraj lat dziecińczych? Wymień dwa przykłady.

np.

- *idealizacja*
- *eksponowanie dobrych relacji między sąsiadami*
- *prezentowanie piękna ojczystej przyrody*

Przyznajemy 1 p. za omówienie sposobu ukazania kraju lat dziecińczych. Przyznajemy punkt za odpowiedź niesprzeczną z fragmentem utworu.

Zadanie 6. (0-2)

Do każdej z podanych cech charakteryzujących poznane utwory Antoniego Czechowa dopisz przykład z tekstu potwierdzający występowanie tej cechy.

Lp.	Cecha utworu	Przykład z utworu (imię lub nazwisko bohatera, informacje o nim)
1.	bohaterowie należą do różnych sfer społecznych	np. <i>Wańka</i> – ubogie dziecko służącej z pańskiego dworu Gagin – pomocnik prokuratora, urzędnik Pelagia – służąca u Gagina Denis Grigoriew - chłop Olga – panienska z dworu
2.	wygląd zewnętrzny odzwierciedla pochodzenie bohaterów i ich status materialny	np. Grigoriew – ubogi chłop – chudy, zarośnięty, w zgrzebnej koszuli i polatanych portkach Gagin – urzędnik – idzie do kuchni w pantoflach, szuka szlafroka

Przyznajemy po 1 p. za każdą prawidłowo uzupełnioną część tabelki.
Uznajemy za poprawną każdą inną odpowiedź niesprzeczną z tekstem.

Zadanie 7. (0-1)

Określ prawdziwość poniższych informacji odnoszących się do utworów Antoniego Czechowa. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Konstanty Makarycz, dziadek z utworu <i>Wańka</i> , mieszka na wsi i pracuje u państwa we dworze.	P	F
Denis Grigoriew, bohater utworu <i>Złoczyńca</i> , rozumie, dlaczego sędzia wymierza mu tak wysoką karę.	P	F
W utworze <i>Po ciemku</i> Gagin i jego żona byli bardzo zdziwieni, a nawet przerażeni, gdy zobaczyli, że mężczyzna zamiast szlafroka ma na sobie płaszcz strażacki.	P	F

Przyznajemy: 1 p. za wszystkie poprawne wskazania.

Zadanie 8. (0-2)

Uzupełnij informacje o książce J. D. Salinger *Buszujący w zbożu*. Wpisz poprawne informacje w luki.

Głównym bohaterem utworu jest (1) (imię i nazwisko) (**Holden Caulfield**), który został usunięty ze szkoły z powodu (2)
(**braku postępów w nauce/niezaliczenia czterech przedmiotów**). Wydarzenia mają miejsce na przełomie lat (3) i (**40. i 50.**) w (4) wieku.(wiek) (**XX wieku**). Rozgrywają się (5) (pora roku) (**zimą**), tuż przed (6) (czas) (**Bożym Narodzeniem**). Miejscem akcji są dzielnice (7) (miasto). (**Nowy Jork**)

Przyznajemy: 2 p. za wszystkie poprawne uzupełnienia,
1 p. za 6 poprawnych uzupełnień.

Zadanie 9. (0-2)

Czego dowiedział się o sobie bohater utworu Salingera? Podaj dwa przykłady i uzasadnij swój sąd, odnosząc się do konkretnych sytuacji/scen z książki.

Lp.	Wiedza o sobie	Przykład z utworu
1.	np. <i>jest silnie związany z siostrą i nieżyjącym bratem</i>	- <i>opisuje rękawicę Alike dla Stradlatera, wyobraża sobie, że jednak jadą na wycieczkę rowerową</i> - <i>nie chce wyjeżdżać bez pożegnania z siostrą (odwiedza ją w domu wieczorem)</i>
2.	np. <i>warto być bezinteresownym, współczuć innym, pomagać potrzebującym</i>	- <i>kiedy spotyka siostry zakonne, przekazuje im ofiarę/datek (10 dolarów), bo poruszyło go ich zachowanie, skromność</i>

Uczeń może podać jeszcze inne przykłady:

- *nie aprobuje świata dorosłych z jego obłudą, materializmem - popada w konflikty, zdaje sobie sprawę z tego, że dorośli kłamią, wykorzystują innych, liczą się dla nich pieniądze (ubiór, walizki, sweter)*

- *krytycznie ocenia współczesną mu kulturę i jej odbiorców – podczas koncertu, spektaklu teatralnego zauważa powierzchowność zainteresowań widzów/odbiorców kultury; uważa, że brat zaprzedał się filmowi*

- *ma trudności w adaptacji/przystosowaniu się – życie w świecie dorosłych wymaga przystosowania się do powszechnie obowiązujących reguł – trzeba zdobyć wykształcenie, zarabiać itp.*

- *uświadomił sobie, że warto mieć marzenia – trzeba za nie zapłacić wysoką cenę (terapia bohatera)*

Przyznajemy po 1 p. za każdą poprawnie wypełnioną część tabeli.

Uznajemy każdą inną odpowiedź niesprzeczną z utworem.

Zadanie 10. (0-1)

Io w powieści Małgorzaty Wardy to:

a) nazwa kółka teatralnego w szkole.

c) **aktywny i wulkaniczny księżyc Jowisza.**

b) czas pozostały do zagłady.

d) nazwa tajemniczej grupy opiekunów.

Przyznajemy 1 p. za poprawne wskazanie.

Zadanie 11. (0-3)

Utwór Małgorzaty Wardy *5 sekund do Io* mówi o wielu problemach/zagrożeniach współczesnego świata. Napisz komentarz do trzech podanych przykładów, odnosząc się do treści książki.

Lp.	Problem/zagrożenie	Komentarz – odniesienie do lektury
1.	pozorna anonimowość gracza w sieci	<i>np. skutkuje podejmowaniem ryzykownych działań, nieliczeniem się z innymi; w książce okazuje się iluzją - wszyscy bohaterowie zostają zidentyfikowani, trafia do ich policja; w Internecie nikt nie jest tak naprawdę anonimowy</i>
2.	zatarcie granicy między światem realnym a światem gry	<i>np. Sebastian szuka Iana, którego spotkał w świecie gry; uczucie Miki do avatara; trudno się wyrwać ze świata gry, bo czas płynie inaczej, jest wiele do zrobienia itd.</i>
3.	uzależnienie od gier komputerowych	<i>np. bohaterowie spędzają w sieci po kilkadziesiąt godzin, nie chodzą do szkoły; uczestnicząc w maratonach gier komputerowych spędzają w świecie alternatywnym kilkadziesiąt godzin, co doprowadza ich do skrajnego wyczerpania fizycznego i psychicznego</i>

*Przyznajemy po 1 p. za każdą poprawnie wypełnioną część tabeli.
Uznajemy każdą inną odpowiedź niesprzeczną z utworem.*

Zadanie 12. (0-2)

Dzisiaj mój starszy brat zdał wyczerpujący fizycznie egzamin na ratownika górskiego.

Nazwij części zdania.

- zdał: orzeczenie (czasownikowe)
- brat: podmiot (gramatyczny)
- mój: przydawka (przymiotna)
- starszy: przydawka (przymiotna)
- dzisiaj: okolicznik (czasu)
- egzamin: dopełnienie (bliższe)
- wyczerpujący: przydawka (przymiotna)
- fizycznie: okolicznik (sposobu)
- na ratownika: przydawka (przymiotna)
- górskiego: przydawka (przymiotna)

Przyznajemy: 2 p. za prawidłowe nazwanie 10-9 części zdania

1 p. za prawidłowe nazwanie 8-7 części zdania

Jeżeli uczeń dookreśli części zdania, muszą być one poprawne.

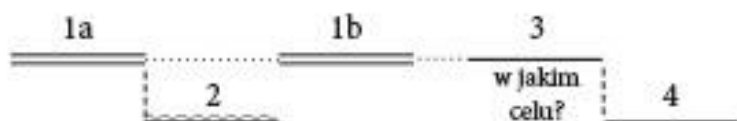
Zadanie 13. (0-2)

Dokonaj analizy podanego zdania. W tym celu sporządź jego wykres i opisz relacje między zdaniami składowymi.

Maszerujący żołnierze, chcąc odpocząć, zatrzymali się na godzinę i jedli w milczeniu, aby ich głód został zaspokojony.

Odpowiedź:

Maszerujący żołnierze (1a), chcąc odpocząć (2), zatrzymali się na godzinę (1b) i jedli w milczeniu (3), aby ich głód został zaspokojony. (4).

1a i 1b – zdanie główne

2 – imiesłowowy równoważnik zdania podrzędny do 1a

1a i 1b oraz 3 – zdania złożone współrzędnie łączne

4 – zdanie podrzędne do zd. 3, okolicznikowe celu

Przyznajemy 1 p. za poprawny wykres zdania oraz 1 p. za prawidłowy opis relacji.

Zadanie 14. (0-1)

Nie mogę odpowiedzieć na to pytanie, mimo że przeczytałem wiele książek, które poszerzyły moją wiedzę.

Podane zdanie złożone oprócz głównego - nadrzędnego zawiera dwa zdania złożone podrzędnie:

- a) okolicznikowe warunku i dopełnieniowe
- b) okolicznikowe przyzwolenia i dopełnieniowe
- c) **okolicznikowe przyzwolenia i przydawkowe**
- d) okolicznikowe warunku i przydawkowe.

Przyznajemy 1 p. za poprawne wskazanie.

Zadanie 15. (0-1)

Wyraz *prośba* wymawiamy [proźba], ponieważ:

- a) zachodzi tu upodobnienie postępowe pod względem dźwięczności.
- b) **zachodzi tu upodobnienie wsteczne pod względem dźwięczności.**
- c) głoskę *ś* w środku wyrazu zawsze wymawiamy dźwięcznie.
- d) zachodzi tu upodobnienie ze względu na miejsce artykulacji.

Przyznajemy 1 p. za poprawne wskazanie.

Zadanie 16. (0-1)

W wyrazie *dźwigi* nie ma spółgłoski:

- a) **bezdźwięcznej, twardej, nosowej.**
- b) dźwięcznej, twardej, nosowej.
- c) dźwięcznej, miękkiej, ustnej.
- d) bezdźwięcznej, miękkiej, ustnej.

Przyznajemy 1 p. za poprawne wskazanie.

Zadanie 17. (0-14)

Napisz charakterystykę wybranego bohatera literackiego spośród wskazanych poniżej:

Mika Landowska, bohaterka powieści Małgorzaty Wardy *5 sekund do Io*
lub

Jacek Soplica, bohater *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza.

Twoja praca powinna liczyć co najmniej 25 linijek. Podkreśl wybrany temat.

KRYTERIA OCENY CHARAKTERYSTYKI (0-14)**1. Treść**

Cechy wypowiedzi	4 p. Uczeń	3 p. Uczeń	2 p. Uczeń	1 p. Uczeń	0 p. Uczeń
Realizacja tematu	pisze charakterystykę postaci, zachowując spójność i logikę rozumowania	pisze charakterystykę postaci, zachowując spójność w rozumowaniu	pisze charakterystykę postaci wskazanej w temacie, zachowując spójność w przeważającej części wypowiedzi	podejmuje próbę napisania charakterystyki postaci wskazanej w temacie	charakteryzuje inną postać lub pisze pracę w innej formie
Przedstawienie postaci	prezentuje postać w sposób wyczerpujący, wykazuje się znajomością dziejów bohatera	prezentuje postać w sposób wyczerpujący	prezentuje postać, podaje przynajmniej dwie informacje	prezentuje postać ogólnikowo	
Przedstawienie umysłowości (wykształcenia) postaci	wnikliwie prezentuje wykształcenie i/lub upodobania intelektualne postaci	prezentuje wykształcenie i/lub upodobania intelektualne postaci	sygnalizuje wykształcenie i/lub upodobania intelektualne postaci	podejmuje próbę określenia wykształcenia/upodobań intelektualnych	
Prezentacja cech zewnętrznych postaci	opisuje cechy zewnętrzne oraz zmiany w wyglądzie bohatera	opisuje cechy zewnętrzne	opisuje cechy zewnętrzne – przynajmniej dwie	wymienia cechy zewnętrzne	
Prezentacja cech wewnętrznych postaci	prezentuje cechy wewnętrzne i wskazuje zależności między cechami charakteru a postępowaniem postaci, podaje przykłady z lektury, szeroko je omawia; wskazuje zmieniające się wartości bohatera oraz	prezentuje cechy wewnętrzne i wskazuje zależności między niektórymi cechami charakteru a postępowaniem postaci, podaje przykłady z lektury; wskazuje zmieniające się wartości bohatera oraz	wymienia niektóre cechy wewnętrzne i podejmuje próbę ukazania zależności między cechami charakteru a postępowaniem postaci; wskazuje zmieniające się wartości bohatera	wymienia niektóre cechy wewnętrzne i podejmuje ogólną próbę ukazania zależności między cechami charakteru a postępowaniem postaci; wymienia wartości bohatera	

	zmiany postawy bohatera pod wpływem doświadczeń	zmiany postawy bohatera pod wpływem doświadczeń			
Ocena postaci	pełna, uzasadniona ocena, wprowadzenie własnych opinii	uzasadniona ocena, wprowadzenie własnych opinii	częściowo uzasadniona ocena	próba oceny	

Uwagi:

- a) błąd rzeczowy świadczący o nieznanomości utworu powoduje obniżenie oceny o jeden poziom,
 b) w pracy krótszej od wyznaczonej objętości przyznaje się punkty wyłącznie za treść; ocena kompozycji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji pozostaje na poziomie 0,

2. Kompozycja

Punkty	Kryterium
2 p.	praca logiczna, spójna; poprawne i konsekwentne wydzielenie akapitami kolejnych części kompozycyjnych charakterystyki
1 p.	odstępstwa od logiki i spójności wywodu; nieliczne niekonsekwencje w stosowaniu akapitów
0 p.	liczne odstępstwa od logiki i spójności wywodu; niekonsekwencje w stosowaniu akapitów lub ich brak

3. Styl

Punkty	Kryterium
2 p.	nieliczne błędy stylistyczne, styl adekwatny do formy wypowiedzi
1 p.	liczne błędy stylistyczne
0 p.	styl nieadekwatny do formy wypowiedzi

4. Język

Punkty	Kryterium
3 p.	dopuszcza się 4 błędy językowe (składniowe, fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne)
2 p.	dopuszcza się 5 błędów językowych (składniowych, fleksyjnych, leksykalnych, frazeologicznych)
1 p.	dopuszcza się 6 błędów językowych (składniowych, fleksyjnych, leksykalnych, frazeologicznych)
0 p.	7 i więcej błędów językowych (składniowych, fleksyjnych, leksykalnych, frazeologicznych)

4. Ortografia

Punkty	Kryterium
2 p.	dopuszcza się 1 błąd ortograficzny
1 p.	dopuszcza się 2-3 błędy ortograficzne
0 p.	powyżej 3 błędów ortograficznych

5. Interpunkcja

punkty	kryterium
1 p.	dopuszcza się 4 błędy interpunkcyjne
0 p.	5 i więcej błędów interpunkcyjnych